

Replik till Persson:

Importreglering har nackdelar

Enligt min mening skulle lic Perssons artikel ha vunnit mycket på om han också redovisat kritik — "teoretisk" eller inte — av Cambridge-ekonomernas plädering för *allmän* importreglering i England (kvantitativa restriktioner för att hindra dumpning eller övermäktig konkurrens på något enstaka varuområde är det ju inte fråga om). Nu är ju hela artikeln i stort sett en redovisning av Cambridge-ekonomernas tro och vetande, även om i en mening hänvisas till dansk debatt om åtstramningspolitik.

Artikeln tar närmast sikte på hur ett uppkommet snedvridet kostnadsläge skall mötas genom införandet av kvantitativa restriktioner för åtminstone större delen av varusortimentet. Lic Persson nämner ingenting om de allokeringsbrister och

effektivitetsförluster som detta skulle medföra; men den svenska aktuella diskussionen visar ju klart, hur redan en ordentlig begränsning av den svenska tekoimporten skulle fördyra levnadskostnaderna bl a för dem som har begränsade inkomster. Annu mindre får man enligt min mening klart för sig, hur man sedan någonsin skall komma ur importregleringen. Mr Wynne Godley sade i en Times-artikel, att han var "more concerned with survival than with efficiency".

Lic Persson hänvisar till att lågt resursutnyttjande medför låg investeringstakt och därmed följande låg teknisk utveckling. Uppskattningen av teknikens betydelse för produktivitetens utvecklingen delar han och Cambridge-ekonomerna med meningsmotståndarna. Sir Alec

Cairncross publicerade sålunda år 1975 i sin bok *Inflation, Growth and International Finance* en samling av sina uppsatser från senare år. I bokens kap 3, *Economic Growth in Britain* tillägger han *technological development* den största betydelsen framför faktorer som *market expansion, capital investment* och *pressure of demand*. De sju ekonomer, som i en stor artikel i *The Times*, åberopad i mitt referat, kritiserade Mr Godley's uppfattningar, anförde på denna punkt:

"A great deal needs to be done to improve efficiency in British manufacturing industry. It is much less likely that it will ever be done if policies penalize exporters and protect the inefficient."

De sju ekonomerna framhöll i sin artikel—enligt min mening med rätta—att vid icke-fasta växelkurser införandet av importskydd, som inte uppfattas som helt temporärt, tenderar att driva upp landets växelkurs (från sin bottennivå) och därmed försvårar läget för de exportörer som dock dittills lyckats på utlandsmarknader.

Emellertid tyder väl mycket i lic Perssons artikel på att Cambridge-ekonomerna betraktar importreglering av övergripande slag nästan som en *Mädchen für alles*, att den är ett lämpligt eller rentav det lämpliga ekonomisk-politiska medlet

för svaga ekonomier (förmodligen dock av en viss storleksordning). Den skulle göra landets ekonomi oberoende av den åtstramningspolitik, som må föras i utlandet. Jag antar att lic Persson är för ung för att ha personlig erfarenhet av importregleringar och andra ransoneringar under den första efterkrigstiden, med de administrativa svårigheter och de fördelningspolitiska konsekvenser såsom "importfrälse", som gjorde importregleringen allt svårare att upprätthålla sedan freden inträtt.

Östlänterna har ju visat att importreglering kan fungera i industriländer även i fredstid. Vad gäller mellankrigstiden har Hjalmar Schacht i sin självbiografi, *76 Jahre meines Lebens* (Bad Worishofen 1953) med stolthet berättat att Tysklands ekonomi trots alla tidigare svårigheter var balanserad år 1936, sedan hans utrikeshandelsprogram hade införts från september 1934. Även han beklagade dock nödvändigheten av de 25 kontrollbyråerna.

Jag är emellertid övertygad om att en stark opinion inte skulle acceptera en allmän importreglering i Sverige alldeles bortsett från de ekonomiska nackdelar som skulle vara förbundna därmed. Vi vill leva i ett friare samhälle.

F d vice riksbankschefen *Sven Joge*
Kungsängen